

szerelmes sms-t ad közre, végül téma szerinti kategóriákban kapunk egy kis gyűjteményt az sms-folk-lór legnépszerűbb darabjaiból.

FALVAI MÁTYÁS

(Magyar Szemiotikai Társaság – Inter Kft. – Prae.hu, Budapest, 2011, 132 oldal, 1200 Ft)

BODÓ BALÁZS: *A szerzői jog kalózzai*

Letöltés közben írok: *A szerzői jog kalózzai* című könyvről. Vártam ezt a kötetet, remélve, hogy alapos tudást szerezhetek a szerzői jogviszonyok kérdéskörében. Bodó Balázs remekül megírt könyve, bár néhol túl tagolt, de éppen ezért jól áttekinthető, igazi hiánypótló munka. Remek offline/online kezdete egy vitás korszaknak. A könyv a Typotex Kiadónál és a Google Booksnál jelenik meg, sőt egyes részleteit, az irodalomjegyzéket külön is letölthetjük, már csak ezért is érdemes lenne a polcra tenni. (A könyv nem tér ki bővebben a Google szolgáltatására, amely maga is megtörni igyekszik a szerzői jogok monopóliumát. A keresőírást által üzemeltetett e-könyves-

boltban azt a hiányt igyekeznek pótolni, amit a p2p kalózzai töltnek be ma a maguk területén.)

A könyv elején a szerző tisztázza a kalózkodás fogalmát, amely több forrás szerint sem rablást jelent, ahogy egyes szervezetek sugallják, hanem azt a tiltott másolást, amit a szerzői jogok ma nem tudnak értelmezni, ezért nem engednek. Bodó ennek újragondolását javasolja a szövegben, ami ha nem történik meg, akkor csak romlani fog a helyzet; számos terület veszíthet ezen, az irodalomtól a zenéig, ahol sok esetben a haszon a teljes megosztás egyik következménye lehet.

A kötetet három részre lehet osztani. Az elsőben alapos történeti áttekintést kapunk a középkori nyomdai sokszorosítás problémáiról, majd az első szerzői jogi és másolási szabályozásokról. Az első nyomtatott könyvek esetében a problémát nemcsak a másolásuk okozta, hanem az azokba történő durva beavatkozások: általában csonkítva adták

ki őket újra. A könyv első részének tanulsága, hogy a szerzői joggal való kalózkodás vezetett az első szabályozási törvényekhez. Ma viszont, amikor a technika tökéletes e-másolatok létrehozást teszi lehetővé, nem a másolás, hanem a megosztás az új probléma.

Bár az első kalózállam, az USA szerepének tisztázása zavarosnak tűnt számomra, fontos erről is tudni. A második részhez olyan gondolatok vezetnek át, mint például hogy a gazdasági fejlettség szintje egyenes arányban áll a szellemi tulajdon védelmének erősségével. Tehát nem véletlenül vált az USA a legjobb pandúrrá mára.

A könyv 300 oldalának mintegy a fele foglalkozik a téma történeti felfeztetésével, majd a globális fizikai és internetes térben zajló folyamatokról ír a szerző. A központosítás nélküli elosztás (p2p) és az erről folytatott társadalmi vita korszakát éljük ma. Ebben a vitában először tűnnek erősebbnek az egyének összefogásával létrejövő csoportok, mint a cégek, amelyek szerzői jogok által érintett termékeket forgalmaznak. Bodó kutatásokra és más tanulmányokra alapozva nemcsak definiálja a termék fogalmát, de ki is terjeszti azt: a mai zeneiparban az albumtól mint egységről a zeneszám felé mozdult el a közönség (piac), azaz a tökéletes digitális másolás következtében maguk a fogyasztók válnak új elosztási központtá. Ez a tudás alakítja a jövőképeinket is; ezt felismerve a csoportokba szerveződött fogyasztók igényei befolyásolják, átírják a folyamatokat.

Egy lábjegyzetből kiderül, hogy a kulturális térben ma már beszerezhetetlen művek, amelyek újra a

piacra kerültek, egymilliárd dollár fogyasztói többletet indikáltak csak az Amazonnak. Így jutunk el végül oda, hogy az olyan cégek, mint az Amazon és a Google, átalakíthatják magát a szerzői jogot abban az értelemben, amelyben az a 18. században létrejött.

Izgalmas megtudni, hogy a szerzői jogaiért kiálló Microsoft több tanulmány szerint érdekelt saját szoftverei illegális terjesztésében, mivel a programjait megismérlőket a későbbiekben „vásárlókká lehet konvertálni”. Bodó Balázs könyve kötelező olvasmány, felhasználásával mi magunk is a mai kulturális folyamatok alakítói lehetünk.

KOZÁK IGNÁC TIBOR

(Typotex Kiadó, Budapest, 2011, 340 oldal, 3900 Ft)

DANIEL DOMSCHEIT-BERG: *Wikileaks – A leleplezés* *Hogyan működöttük a világ legveszélyesebb weboldalát*

A cím leginkább izgalmas kalandokat, számos eddig nem is sejtett világméretű összeesküvés leleplezését, harcedzett paranoiánk totális megalapozottságát sugallja, ám a szenzációra éhes olvasónak ebben az esetben csak diétás koszt kerül az asztalára. Szó se róla, sok érdekes adat, történet szövi át a fejezeteket,